

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

Λύκειο

ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΩΝ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Σεπτέμβριος 2024

Δομή της παρουσίασης

1. Το επικαιροποιημένο Α.Π. Αρχαίων Ελληνικών
2. Προγραμματισμοί Αρχαίων Ελληνικών
3. Νέα / Επικαιροποιημένα αρχεία Αρχαίων Ελληνικών
4. Αξιολόγηση
5. Ημερίδα Αρχαίων Ελληνικών

Επικαιροποιημένο Α.Π. Αρχαίων Ελληνικών

1. Στο επικαιροποιημένο Α.Π. δίνεται έμφαση στη **μεθοδολογία** και τις **δεξιότητες**, με τις κατάλληλες κάθε φορά προσαρμογές, ανάλογα με το μαθησιακό επίπεδο των μαθητών/-τριών
2. Αρκετοί από τους παλαιούς ΔΕ/ΔΕ έχουν **επαναπροσδιοριστεί** ή **επαναδιατυπωθεί** ή έχουν **μετακινηθεί**, ώστε να εντάσσονται σε ένα λογικά και επιστημονικά δομημένο Α.Π. Όσοι ΔΕ/ΔΕ κρίθηκαν ακατάλληλοι, έχουν **αφαιρεθεί**.

Επικαιροποιημένο Α.Π. Αρχαίων Ελληνικών

3. Τα **γραμματικο-συντακτικά φαινόμενα** κάθε τάξης αφαιρέθηκαν από το αρχείο των Δεικτών Επιτυχίας και Επάρκειας και παρουσιάζονται σε συνοδευτικό **πίνακα**.
4. Αναδιαμορφώθηκαν οι **Γενικοί Δείκτες Επιτυχίας με άξονα το κείμενο**, όπως φαίνεται στον πίνακα που ακολουθεί:

Παλαιοί Γενικοί Δείκτες

Α. Να επεξεργάζονται το αρχαιοελληνικό κείμενο σε σχέση με το κειμενικό όλον, το επικοινωνιακό πλαίσιο παραγωγής του κειμένου και τα ευρύτερα κοινωνικά και πολιτισμικά συμφραζόμενα.

Β. Να παράγουν γραπτό λόγο, αξιοποιώντας στοιχεία των αρχαιοελληνικών κειμένων που διδάσκονται.

Γ. Να συνειδητοποιούν τη διαχρονία της Ελληνικής Γλώσσας.

Δ. Απολαμβάνουν αισθητικά το αρχαιοελληνικό κείμενο, αναγνωρίζοντας τη λογοτεχνική του αξία.

Επικαιροποιημένοι Γενικοί Δείκτες

1. Το κείμενο σε σχέση με το κειμενικό όλον και το πλαίσιο παραγωγής του

2. Το κείμενο ως περιεχόμενο

3. Το κείμενο ως μορφή

4. Το κείμενο ως χώρος συνάντησης αρχαίου και σύγχρονου κόσμου

Επικαιροποιημένο Α.Π. Αρχαίων Ελληνικών

5. Καινοτομίες του επικαιροποιημένου Α.Π.

- **ενδεικτικές δραστηριότητες** (στο παλαιό Α.Π. η συγκεκριμένη στήλη είτε δεν υπήρχε είτε ήταν κενή)
- **ικανότητες διά βίου μάθησης**, όπως αυτές έχουν καθοριστεί από το Συμβούλιο της Ευρώπης (2018) και είναι οι ικανότητες: γραμματισμού, η πολυγλωσσική ικανότητα, η μαθηματική ικανότητα, η ψηφιακή ικανότητα, η ικανότητα του πολίτη, η μεταγνωστική ικανότητα, η ικανότητα του επιχειρείν και η ικανότητα πολιτιστικής επίγνωσης και έκφρασης
- στο τέλος κάθε αρχείου γίνεται **επεξήγηση της ορολογίας** σε σχέση με την αξιοποίησή της στα Α.Ε.

Στους Δείκτες και στις
Ενδεικτικές
δραστηριότητες
δηλώνεται ποιο είδος
γραμματισμού και ποια
ικανότητα εξυπηρετείται

Επικαιροποιημένο Α.Π. Αρχαίων Ελληνικών

- Θα ακολουθήσει **επιμόρφωση των διδασκόντων/-ουσών.**
- Η πρώτη συνάντηση θα γίνει **εντός Σεπτεμβρίου, διαδικτυακά**, μέσω Teams, βάσει προγράμματος που θα αποσταλεί έγκαιρα στις σχολικές μονάδες.
- **Διά ζώσης** επιμόρφωση με επισκέψεις στις σχολικές μονάδες.

Προγραμματισμοί Αρχαίων Ελληνικών

- Οι Προγραμματισμοί δομούνται στη βάση του επικαιροποιημένου Α.Π.
- Εκτός από τις ενότητες, τους ΔΕ/ΔΕ και τις διδακτικές περιόδους, στους Προγραμματισμούς της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας Α', Β' και Γ' δίνονται **Διδακτικές οδηγίες**, τις οποίες οι διδάσκοντες/-ουσες καλούνται να τηρήσουν.
- Ακολουθούν παραδείγματα.

ΝΕΟ!

ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΔΙΔΑΚΤΕΑ	ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ	ΔΕ/ΔΕ	Δ.Ε.
<p>ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ</p> <p>ΠΥΡΗΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Ξενοφώντος <i>Ελληνικά</i> 2.4.20-21 <i>Αρχαίοι Έλληνες Ιστοριογράφοι</i>, σελ. 106-107, (<i>Κλεόκριτος ... πολεμοῦντες.</i>)</p> <p>Συστηματική διδασκαλία θεματογραφίας: ΕΝΟΤΗΤΑ 1 Κείμενο: Ξενοφώντος <i>Απομνημονεύματα</i> 2.1.32 <i>Η Αρετή και ο Ηρακλής</i>, σελ.14, επιλογή ασκ. σελ. 18-23</p> <p>Ενδεικτική θεματογραφία: Ξενοφώντος <i>Κύρου Ανάβασις</i> 3.2.10 ΞΕΝΟΦΩΝ: <i>Κύρου Ανάβασις</i> (greek-language.gr)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Κατανόηση και απόδοση του κειμένου στα Ν.Ε. • Λεξιλογικά • Γραμματική - Δευτερόκλιτα επίθετα - Δεικτικές αντωνυμίες • Αρχικοί χρόνοι ομαλών και ανωμάτων ρημάτων • Συντακτικό - Μονόπρωτα ρήματα με αντικείμενο σε αιτιατική, γενική και δοτική - Σύστοιχο αντικείμενο - Εμπρόθετοι προσδιορισμοί • Μεταφορά κειμένου από τα Νέα Ελληνικά στα Αρχαία • Ορθογραφία κειμένου 	<p>Πυρηνικό κείμενο, σελ. 106-107 Γίνεται απλή αναφορά στον δημιουργό και στο έργο του, σύνδεση του δημιουργού με το ευρύτερο ιστορικό, κοινωνικό, πολιτικό και πολιτιστικό πλαίσιο δημιουργίας του γραμματειακού είδους.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Οι μαθητές/-τριες αποδίδουν το κείμενο στα Ν.Ε., αξιοποιώντας τα γλωσσικά σχόλια του βιβλίου, σελ. 108, και τη γνώση για τους βασικούς όρους της πρότασης. - Οι μαθητές/-τριες απαντούν σε ερωτήσεις κατανόησης, αξιοποιώντας τα ερμηνευτικά σχόλια του βιβλίου, σελ. 112, συζητώντας ιδέες και νοήματα του κειμένου. <p>• Λεξιλόγιο: π.χ. <i>βούλομαι, ἔχω</i> - Να γίνει η άσκηση 15 (επιλογή) από το βιβλίο <i>Αρχαίοι Έλληνες Ιστοριογράφοι</i>, σελ. 115.</p> <p>• Γραμματική - Δευτερόκλιτα Επίθετα: διδασκαλία με αξιοποίηση των κειμένων, της Γραμματικής, της προϋπάρχουσας γνώσης, και εφαρμογή στα κείμενα. - Δεικτικές Αντωνυμίες: διδασκαλία με αξιοποίηση των Ν.Ε., των κειμένων, της Γραμματικής, της προϋπάρχουσας γνώσης και εφαρμογή στα κείμενα. - Οι μαθητές/-τριες επισημαίνουν σε ποιους αναφέρονται οι τύποι των δεικτικών αντωνυμιών που εντοπίζονται στα κείμενα. - Οι μαθητές/-τριες μαθαίνουν τους αρχικούς χρόνους ανωμάτων ρημάτων: <i>ἔχω, λέγω, εἰμί, βούλομαι</i>. Στο εξής, είναι σημαντικό οι μαθητές να μπορούν να σχηματίζουν και τους αρχικούς χρόνους ομαλών βαρύτονων φωνηεντόληκτων και συμφωνόληκτων ρημάτων, που είναι δυνατόν να τους ζητηθούν</p> <p>• Ο/Η εκπαιδευτικός, με βάση τα φαινόμενα του κειμένου, επαναφέρει σταδιακά και επιλεκτικά όσα διδάχθηκαν στο γυμνάσιο (α΄ και β΄ κλίση ουσιαστικών, προσωπική αντωνυμία, οριστική βαρύτονων ρημάτων σε όλους τους χρόνους στην ενεργητική και μέση φωνή).</p> <p>• Οι μαθητές/-τριες ασκούνται στον μετασχηματισμό προτάσεων του κειμένου (αλλαγές σε χρόνους, εγκλίσεις), και επισημαίνουν την αλλαγή που επέρχεται στο περιεχόμενο του κειμένου, όταν αλλάζει π.χ. ο χρόνος, η εγκλίση, ο αριθμός ενός υποκειμένου, μιας αντωνυμίας, ενός ορήματος κ.ά.</p>	<p>Βλ. ενδεικτικές δραστηριότητες</p> <p>A.1.1 A.2.1-A.2.3 Δ.1.1-Δ.1.3 Δ.2.1.-Δ.2.2</p> <p>B.1.3 Δ.3.1</p> <p>Γ.1 Γ.2 Γ.3</p>	<p>Πυρηνικό κείμ.: 10 δ.π.</p> <p>Θεματογραφία: 8 δ.π.</p> <div style="border: 2px solid black; padding: 10px; background-color: #e0f0ff; margin-top: 20px;"> <p>➤ Εφαρμόζουμε τις διδακτικές οδηγίες.</p> <p>➤ ΔΕΝ διδάσκουμε σελίδα-σελίδα το βιβλίο.</p> <p>➤ Αξιοποιούμε τις ενδεικτικές δραστηριότητες των ΔΕ/ΔΕ (επιλογή).</p> </div>

Α' Τετράμηνο (4 διδακτικές περιόδους)

Ενδεικτικά κείμενα	Διδακτέα - Διδακτικές οδηγίες	Δ.Ε./Δ.Ε.	Δ.Π.
<p><u>Ενδεικτική θεματογραφία:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Λυσίου <i>Υπέρ του αδυνάτου</i> 4-7 (απόδειξη) 2. Δημοσθένους <i>Κατά Φιλίππου Δ'</i> 29-30 (Δευτερεύουσες χρονικές προτάσεις) 	<ul style="list-style-type: none"> • Συντακτικά φαινόμενα: <ul style="list-style-type: none"> - Δευτερεύουσες χρονικές προτάσεις: διδασκαλία με αξιοποίηση των κειμένων και του Συντακτικού, εφαρμογή στα κείμενα. Αξιοποιείται και η χρονική πρόταση της §4. Οι δευτερεύουσες χρονικές υποθετικές προτάσεις προτείνεται να διδαχθούν σε κατωτέρω στάδιο με την αξιοποίηση κατάλληλης θεματογραφίας. - Ο/Η εκπαιδευτικός, με βάση τα φαινόμενα του κειμένου, επαναφέρει σταδιακά και επιλεκτικά όσα διδάχθηκαν κατά την προηγούμενη χρονιά (κύριοι όροι πρότασης, απαρεμφατική σύνταξη, επιθετική, κατηγορηματική και επιρρηματική μετοχή, συνημμένη και απόλυτη, α' και β' όρος σύγκρισης, δευτερεύουσες προτάσεις κ.ά.) • Γραμματικά φαινόμενα: Ο/Η εκπαιδευτικός, με βάση τα φαινόμενα του κειμένου, επαναφέρει σταδιακά και επιλεκτικά όσα διδάχθηκαν κατά την προηγούμενη χρονιά (π.χ. κλίσεις ουσιαστικών και επιθέτων, ομαλά και ανώμαλα παραθετικά, παθητικοί χρόνοι) • Αρχικοί χρόνοι: φέρω, ψηφίζομαι, γινώσκω, βούλομαι, λείπω, λείπομαι • Μεταφορά κειμένου από τα Νέα Ελληνικά στα Αρχαία • Ορθογραφία κειμένου • Οι μαθητές/-τριες ασκούνται στον μετασχηματισμό προτάσεων του κειμένου (αλλαγές σε χρόνους, εγκλίσεις, αριθμό, ενεργητική-παθητική σύνταξη, τελική πρόταση-τελική μετοχή), και επισημαίνουν την αλλαγή που επέρχεται στο περιεχόμενο του κειμένου, όταν αλλάζει π.χ. ο χρόνος, η εγκλίση, ο αριθμός ενός υποκειμένου, μίας αντωνυμίας, ενός ρήματος κ.ά. 	<p>Γ4, Γ5, Γ6, Δ1, Δ2, Δ3</p>	<p>Θεματ.: 5 δ.π.</p>

➤ Εφαρμόζουμε τις διδακτικές οδηγίες προκειμένου να καλύψουμε τα διδακτέα στον προβλεπόμενο διδακτικό χρόνο.

➤ Οι διδακτικές οδηγίες καθοδηγούν στο τι και πώς θα διδαχθεί.

➤ Προτείνονται συγκεκριμένες ασκήσεις και δραστηριότητες.

Προγραμματισμοί Αρχαίων Ελληνικών

- Τα **διδακτέα** παραμένουν σε όλες τις τάξεις σχεδόν τα ίδια, με ελάχιστες διαφοροποιήσεις στα γραμματικό-συντακτικά φαινόμενα.
- **Αλλάζουν δύο κείμενα στην Α' Λυκείου προσανατολισμού.**
Δύο κείμενα που πέρσι διδάχθηκαν ως συστηματική θεματογραφία (υποχρεωτικά αλλά όχι εξεταστέα), φέτος αποτελούν τα **πυρηνικά, υποχρεωτικά και εξεταζόμενα κείμενα.**

Προγραμματισμοί Αρχαίων Ελληνικών Α΄ Λυκείου προσανατολισμού

1 ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ - ΠΥΡΗΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ - ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ

Ξενοφώντας Έλληνικά 2.4.20-21. Αρχαίοι Έλληνες Ιστοριογράφοι, σελ. 106-107, (Κλεόκριτος ... πολεμοῦντες.)

Συστηματική διδασκαλία θεματογραφίας (υποχρεωτικό, μη εξεταζόμενο):

ΕΝΟΤΗΤΑ 1

Κείμενο: Ξενοφώντας Άπομνημονεύματα 2.1.32

Η Αρετή και ο Ηρακλής, σελ.14, επιλογή ασκ. σελ. 18-23

2 ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ - ΠΥΡΗΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ- ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ

Ξενοφώντας Άγησίλαος 7.2.2-3. Αρχαίοι Έλληνες Ιστοριογράφοι, σελ. 202, (Τίς γὰρ ἂν ἠθέλησεν... σωφρονῶσιν.)

Συστηματική διδασκαλία θεματογραφίας (υποχρεωτικό, μη εξεταζόμενο):

ΕΝΟΤΗΤΑ 2

Ίσοκράτους Πρὸς Δημόνικον 50-52: Ζεὺς καὶ Τάνταλος, σελ. 26

Επιλογή ασκ. σελ. 33-36

NEO!

Νέα αρχεία Αρχαίων Ελληνικών

Ενδεικτικοί τύποι ασκήσεων γραμματικής και
συντακτικού στα Αρχαία Ελληνικά

Βλ.: Αξιολόγηση (schools.ac.cy)

- Ο/Η εκπαιδευτικός καλείται να επιλέξει τύπους ασκήσεων και να τους εφαρμόσει τόσο στη **διδασκτική πράξη** όσο και στην **αξιολόγηση**.
- Τέτοιοι τύποι ασκήσεων εντάχθηκαν και στα **επικαιροποιημένα δειγματικά διαγωνίσματα**.

Νέα/Επικαιροποιημένα αρχεία Αρχαίων Ελληνικών

Έχουν επικαιροποιηθεί τα αρχεία:

- Ενδεικτικοί **τύποι λεξιλογικών ασκήσεων** στα Αρχαία Ελληνικά
- **Δειγματικά διαγωνίσματα:**
  - Α΄ Λυκ. κ.κ.
  - Α΄ Λυκ. προσαν.
  - Β΄ Λυκ. προσαν.
  - Γ΄ Λυκ. προσαν.

ΝΕΑ!

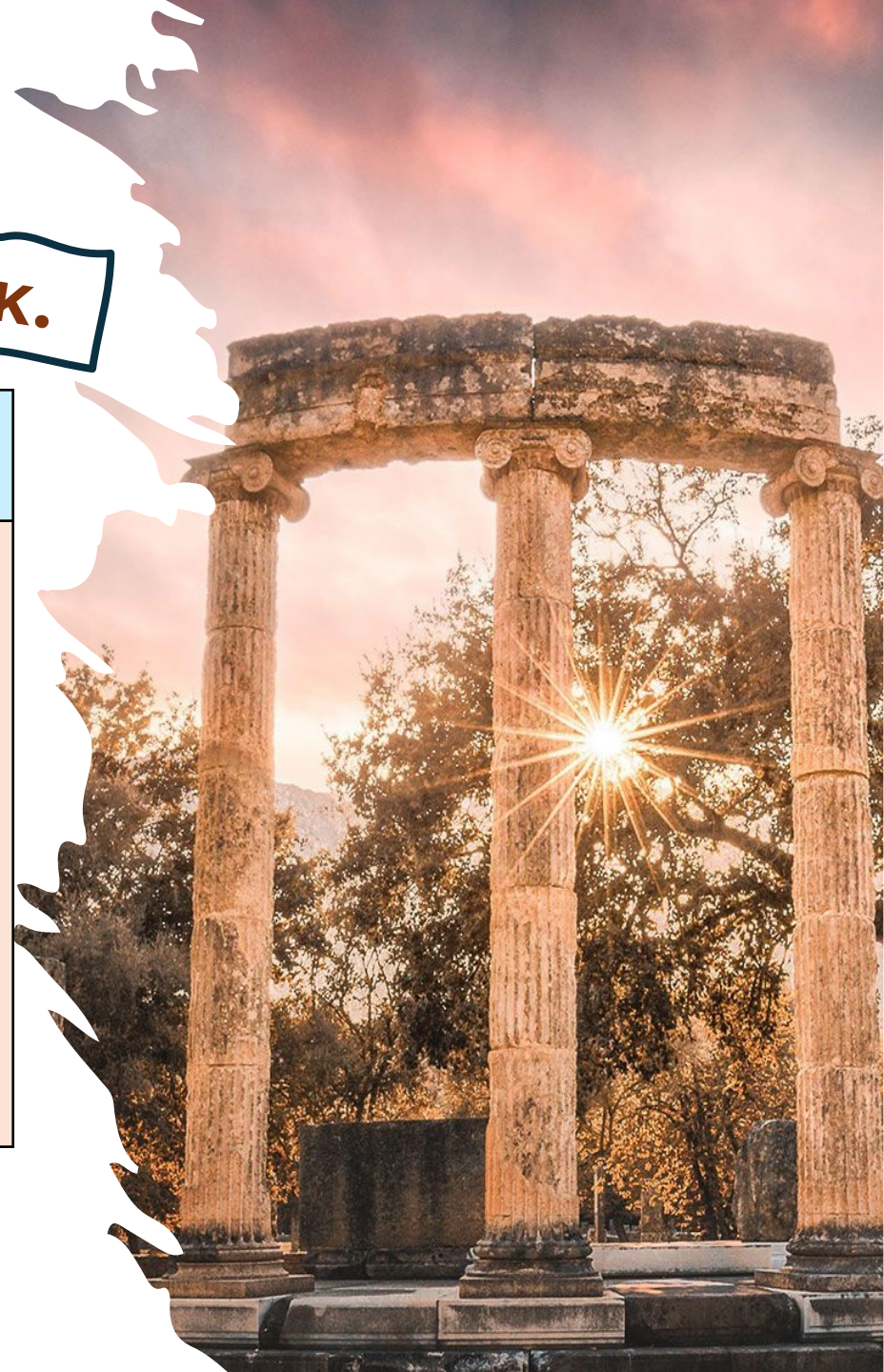

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ – ΜΟΡΦΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

- Ένα 40' /45' διαγώνισμα

- Γραπτές εργασίες - πρότζεκτ (εκπόνηση και παρουσίαση)
- Προφορική επίδοση
- Εναλλακτικές μορφές αξιολόγησης

[Βλ. diamorfotiki_axiologisi.pdf (moec.gov.cy)]

ΜΑΘΗΜΑΤΑ
ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΚΑΙ
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ – ΜΟΡΦΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

- Δύο 40' / 45' διαγωνίσματα
  - Γραπτές εργασίες - πρότζεκτ (εκπόνηση και παρουσίαση)
  - Προφορική επίδοση
  - Εναλλακτικές μορφές αξιολόγησης
- [Βλ. [diamorfotiki_axiologisi.pdf](#) ([moec.gov.cy](#))]

Αρχαία Ελληνικά - Λύκειο

Ημερίδα Αρχαίων Ελληνικών:

Διδάσκοντας Αρχαία Ελληνικά...

*Λεξιλόγιο –Γραμματική –Συντακτικό:
Κειμενοκεντρική προσέγγιση*

Σάββατο, 21 Σεπτεμβρίου 2024

Λύκειο Πολεμιδιών, Λεμεσός

Ώρα: 8.30-13.30

Θα ακολουθήσει σχετική εγκύκλιος.

Επανάληψη της Ημερίδας που έγινε
στη Λευκωσία, 10/2/2024,
κατόπιν αιτήματος εκπαιδευτικών

ΟΑΠ Αρχαίων Ελληνικών

- Δρ Καλλιόπη Χριστοφόρου Πούγιουρου, Επιθεωρήτρια Φιλολογικών Μαθημάτων
krougiourou@schools.ac.cy
- Δρ Σιμάκης Συμεού, Επιθεωρητής Φιλολογικών Μαθημάτων
ssymeou@schools.ac.cy
- Μάρω Μελανίδου, Επιθεωρήτρια Φιλολογικών Μαθημάτων
mmelanidou@schools.ac.cy
- Δρ Ειρήνη Κούννου, Σύμβουλος Φιλολογικών Μαθημάτων
ekounnou@schools.ac.cy
- Βασιλική Πετρή, Μ.Α., Σύμβουλος Φιλολογικών Μαθημάτων
vpetri@schools.ac.cy
- Δρ Μαρία Χριστοδούλου, Λειτουργός Αναλυτικών Προγραμμάτων
mchristodoulou@schools.ac.cy
- Επιστημονικός Συνεργάτης: Καθηγητής Γ. Ξενής, Πανεπιστήμιο Κύπρου

Επικοινωνία: dme-archaia-ellinika@schools.ac.cy

Τηλέφωνο: 22806332

